819/09

Den 11. maj 2009 blev i sag nr. 74.955:

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx
xxxxxxxxxxxxxxx
xxxxxxxxxxxxxx

mod

Topdanmark Forsikring A/S

Borupvang 4
2750 Ballerup

afsagt sålydende

k e n d e l s e :

_____

Forsikringstageren, der havde pensionsforsikring i Topdanmark Forsikring A/S, klager over, at selskabet har opsagt hendes dækning med tilbagevirkende kraft.

Selskabet henviser til, at klageren ved tegningen af dækningen for tab af erhvervsevne i begæringen skrev under på, at hun ikke ville blive kompenseret for mere end 80% af sin løn.

Det fremgår af sagen, at klageren den 15/8 2005 skrev under på en begæring om tegning af en pensionsforsikring. Af denne begæring fremgår bl.a.:

"**2. Basisdækninger**

Tab af erhvervsevne	40% af lønnen	Udløb 65 år
Gruppeliv	776.000 kr.	Udløb 65 år
Kritisk Sygdom	107.777 kr.	Udløb 65 år
Invalidesum*****	100.000 kr.	Udløb 60 år

*****Invalidesum er kun obligatorisk for timelønnede medarbejdere.

…

3. Valgfri basisdækninger

Tab af erhvervsevne*	☐ 10% ☐ 20% ☐ 30 % ☐ 40 %	af lønnen	Udløb 65 år
Gruppeliv	☐ 388.000 kr.	☐ 776.000 kr.	Udløb 65 år
…			
Kritisk sygdom	☒ 107.777 kr. ☒ 215.554		Udløb 65 år

* Max. dækningen ved tab af erhvervsevne er 80% af lønnen incl. dækninger i andre selskaber.
…
Jeg oplyser, at den/de dækninger ved tab af erhvervsevne og evt. andre lignende dækninger i Topdanmark og andre selskaber, ikke tilsammen overstiger 80 % af min bruttoindtægt ved personlig arbejde.

Ved lignende dækninger forstås alle former for forsikring med løbende udbetalinger ved varigt og/eller midlertidigt tab af erhvervsevne i Topdanmark eller i andre selskaber.
…
Ophører aftalen mellem F. og Topdanmark, ophører de indgåede pensionsordninger under denne aftale samtidigt, dog vil pensionsordningerne kunne videreføres på de i Topdanmark til enhver tid gældende almindelige tegnings- og tariferingsvilkår for individuelle forsikringer."

Klageren ansøgte i september 2007 selskabet om ydelser som følge af tabt erhvervsevne. Selskabet skrev herefter i skrivelse af 12/10 2007 til klageren:

"**Overkompensation**
Du er indtrådt i ordningen 1. september 2005. Du tegnede på dette tidspunkt en tab af erhvervsevne forsikring på 148.402 kr. Samtidig skrev du under på at du ikke havde andre lignende dækninger andre steder, der tilsammen oversteg 80% af din bruttoindtægt ved personligt arbejde.

Af din erklæring kan vi se at du har dækninger hos PFA og Farmakonom foreningen. Du bedes derfor fremsende kopi af disse forsikringsoversigter/meddelelser. Desuden bedes du fremsende din årsopgørelse fra 2004, så vi kan vurdere om du er overkompenseret."

Klageren anførte i skrivelse af 24/10 2007 til selskabet:

" Hermed fremsender jeg iht brev af 12.10.2007:
- Pensionsoversigt fra Farmakonomforeningen
- Pensionsoversigt fra PFA
- Årsopgørelse fra 2005

I brevet nævner I at jeg muligvis er overkompenseret. I den forbindelse vil jeg henlede jeres opmærksomhed på, at da jeg oprettede aftalen med Topdanmark i august 2005, da var min aftale med PFA tidligere blevet opsagt af F., så på det tidspunkt havde jeg kun en anden lignende dækningsaftale, nemlig med Farmakonomforeningen. Først pr. 1. december 2005 træder aftalen med PFA pension i kraft. Jeg er som følge deraf ikke enig i jeres vurdering af om jeg er overkompenseret.

Jeg forventer at ovennævnte faktuelle oplysninger tages med i behandlingen af min indsendte ansøgning fra 10-09-2007 om invalidepension."

Selskabet anførte i skrivelse af 26/2 2008 til klageren:

"**Hændelsesforløb**
Som det fremgår af din pensionsoversigt fra Pensionskassen for Farmakonomer, oprettede du den 1. april 1976 en forsikring hos Farmakonomerne, der omfatter dækning ved tab af erhvervsevne. Dækningen udgjorde 138.418,32 kr. årligt pr. den 1. juli 2007.

Den 1. december 1990 oprettede du via din tidligere arbejdsgiver, F. en firmapensionsordning med en tilknyttet dækning ved tab af erhvervsevne. Pensionsordningen blev opsagt af F. og overført til Topdanmark pr. den 1. september 2005. Dækningen ved tab af erhvervsevne hos PFA løb dog frem til 1. december 2005.

Da du oprettede din forsikring i Topdanmark, havde du en årlig løn på 305.786 kr. Samtidig skrev du under på, at du ved oprettelsen i Topdanmark maksimalt opnåede en dækning ved tab af erhvervsevne på 80 % af din hidtidige løn svarende til en årlig dækning på 244.628,80 kr.

Du videreførte din firmaordning hos PFA som en privat forsikring fra og med den 1. december 2005 med en dækning ved tab af erhvervsevne på 160.272 kr. Denne forsikring er således en privat fortsættelse af dit forsikringsforhold hos PFA fra 1990, og dækningen har ikke været bortfaldet i perioden.

I forbindelse med din fratræden fra F. videreførte du din forsikring hos Topdanmark i privat regi. Din dækning i Topdanmark udgjorde ved tab af erhvervsevne 134.000 kr.

Din samlede dækning ved tab af erhvervsevne er for stor
Din samlede dækning ved tab af erhvervsevne kan opgøres således:

TAE-dækning hos Farmakonomerne	138.418,32 kr.
TAE-dækning hos PFA	160.272,00 kr.
TAE-dækning hos Topdanmark	134.000,00 kr.
Dækning i alt	432.690,32 kr.
Berettiget dækning (80 % af løn)	- 244.628,80 kr.
Overdækning i alt	188.061,52 kr.

Vi har slettet din dækning ved tab af erhvervsevne
Da din dækning i andre selskaber overstiger 80 % af din løn, var du på forsikringens oprettelsestidspunkt slet ikke berettiget til en dækning ved tab af erhvervsevne. Vi har derfor slettet din dækning ved tab af erhvervsevne hos os.

Den præmie du har betalt for dækningen ved tab af erhvervsevne i Topdanmark er (efter at der er fratrukket tilbagekøbsgebyr og ekspeditionsomkostninger) indbetalt på en livrente.

Af skattemæssige årsager er det kun muligt at oprette en livrente for den præmie, der er indbetalt på overdækningen. Det beløb, der er indbetalt på livrenten kan evt. genkøbes mod betaling af 60 % afgift til staten."

Klageren har ved skrivelse af 30/10 2008 over for nævnet nedlagt påstand om, at selskabet skal anerkende, at hun er berettiget til udbetaling af ydelser som følge af tabt erhvervsevne. Klageren har til støtte herfor anført:

"Jeg er ikke enig i Topdanmarks afgørelse (bilag ..) udfra følgende:

1. Iflg. F.s pensionsaftale med Topdanmark (bilag ..) er der under pkt. 2 basisdækning, som jeg har tegnet, ikke nogen henvisning * til at der er en max. dækning på 80% ved tab af erhvervsevne. Dette er der kun under pkt. 3 Valgfri basisdækning. På side 3 af 3 står anført, at

dækningen ikke må overstige 80% ved tab af erhvervsevne, men jeg tager det for givet, at det igen henfører til den valgfri basisdækning som anført på s 1. Pensionsaftalen blev udleveret og underskrevet under mødet med Topdanmark, som var af ca. 20 min. varighed, og der er under dette møde ikke blevet gennemgået hvad der står skrevet med småt. Der er ikke under mødet eller efter mødet udleveret kopi af den pensionsaftale der er blevet underskrevet. I pensionsaftalen på s. 3 nederst står at de indgåede pensionsordninger under denne aftale ophører, når aftalen med F. ophører, og denne aftale er ophørt pr. 1. september 2006.

2. Da jeg underskrev pensionsaftalen med Topdanmark d. 15. aug. 2005, var min aftale med PFA forinden blevet opsagt af min tidligere arbejdsplads F. A/S, så jeg havde reelt kun 1 aftale med Farmakonomforeningen. Den nye aftale med PFA træder først i kraft 1. dec. 2005, og der står ikke noget om, at jeg ikke efterfølgende må oprette pensioner i andre selskaber.

3. Ved etableringen af pensionen i 2005 udstedes en dækningsoversigt med forsikringsnummeret …65 (bilag ..), som dd er 'hvilende'. Efter min fratrædelse fra F. etableres en ny pension med policenr. …81 (bilag ..). Der står ikke i de dokumenter jeg har modtaget og underskrevet i den forbindelse (bilag ..), at der er en max. dækning på 80%. Det står heller ikke i dækningsoversigten eller forsikringsbetingelserne (vedlagt).

4. Jeg er ikke på noget tidspunkt blevet orienteret om, at der er en max. dækning på 80% ved tab af erhvervsevne, hverken via det informationsmateriale (bilag ..) der blev udsendt forinden, eller checklisten (bilag ..) der blev anvendt og udleveret under mødet, og det fremgår heller ikke af det møderesumé (bilag ..), der blev udleveret efter mødet med pensionsvejlederen. Endvidere fremgår det tydeligt af medsendte mailkorrespondance fra oktober 2005 (bilag ..)., at jeg heller ikke her bliver informeret om max. grænsen på 80% - jeg bliver slet ikke spurgt om jeg har forsikringer i andre selskaber. Som anført i forsikringsbetingelserne (bilag ..) § 5 stk. 1 b Urigtige oplysninger har jeg ikke vidst, at de oplysninger jeg har skrevet under på i aug. 2005 ikke er rigtige pga. fejlagtig vejledning fra Topdanmarks pensionsvejleder, og som følge deraf bør der være fuld forsikringsdækning."

Selskabet har ved skrivelse af 24/11 2008 fastholdt sin afgørelse over for nævnet. Selskabet har til støtte herfor anført:

"Sagsfremstilling:
Forsikringen trådte i kraft den 1. september 2005.
J.J. [klageren] oprettede den 1. april 1976 en forsikring hos Farmakonomerne, der omfattede dækning ved tab af erhvervsevne. Dækningen udgjorde pr. den 1. juli 2007 138.418,32 kr. årligt.

Den 1. december 1990 oprettede J.J., via sin tidligere arbejdsgiver F., en firmapensionsordning i PFA med en dækning ved tab af erhvervsevne.

Ved oprettelsen af forsikringen i Topdanmark (1.september 2005) havde J.J. en årlig løn på 305.786 kr. J.J. skrev ved denne lejlighed under på en erklæring om, at hun ved oprettelsen samlet set maksimalt opnåede en dækning på 80 % af sin hidtidige løn svarende til en dækning på 244.628,80 kr. (bilag 2).

Fra og med den 1. december 2005 videreførte J.J. sin firmaordning hos PFA som en privat forsikring med en årlig dækning for tab af erhvervsevne på 160.272 kr. før skat.

I forbindelse med J.J.s fratræden hos F. videreførte hun sin forsikring hos Topdanmark i privat regi. Dækningen hos Topdanmark udgjorde ved tab af erhvervsevne 134.000 kr. årligt før skat.

Den 19. april 2005 fik J.J. en blodprop i hjernen. Dette bevirkede, at hun i perioden fra den 20. april til den 10. august 2005 var fuldtidssygemeldt og i perioden fra den 10. august til den 16. januar 2006 var delvist sygemeldt og igen i perioden fra 16. januar til den 31. juli 2006 var fuldtidssygemeldt. Den 30. juli 2006 fratrådte J.J. sin stilling som følge af sygdommen.

Fra den 1. juli 2007 blev J.J. bevilliget invalidepension fra Pensionskassen for Farmakonomer. Pensionen var på 138.418,32 kr. årligt og invalidesummen for varig invaliditet var på 166.116,74 kr..

Den 5. september 2007 ansøgte J.J. om præmiefritagelse samt udbetaling af sin dækning ved nedsat erhvervsevne.

Den 12. oktober 2007 modtog J.J. et brev fra os, hvoraf det fremgik, at hun formentlig havde etableret sin dækning ved nedsat erhvervsevne på baggrund af forkerte oplysninger, og i den forbindelse blev hun bedt om at fremsende en kopi af sine forsikringsoversigter/meddelelser samt en årsopgørelse fra Skat (bilag ..).

Den 29. oktober 2007 modtog vi et brev fra J.J., hvoraf det fremgik, at hun var uenig i vores vurdering af, at hendes samlede dækning ved nedsat erhvervsevne skulle have oversteget 80 % af hendes bruttoindtægt på det tidspunkt, hvor dækningen i Topdanmark blev etableret.

J.J. anførte, at hun oprettede forsikringen i Topdanmark i august 2005, og at hun på daværende tidspunkt kun havde én anden lignende dækning hos Farmakonomforeningen. Den efterfølgende aftale, som J.J. havde med PFA trådte, efter hendes oplysninger, først i kraft pr. den 1. december 2005 (bilag ..).

Den 26. februar 2008 skrev vi et brev til J.J., hvoraf det fremgik, at hendes samlede dækning for tab af erhvervsevne var for stor. J.J. måtte have en dækning på 80 % af sin løn, hvilket svarede til 244.628,80 kr., men hun havde dækninger for i alt 432.690,31 kr. Vi oplyste hende om, at hun på tegningstidspunktet ikke kunne have etableret en dækning ved tab af erhvervsevne i Topdanmark. På den baggrund har vi slettet hendes dækning ved nedsat erhvervsevne tilbage fra tegningstidspunktet (bilag 5).

Konklusion
Det fremgår af erklæringen, som J.J. underskrev i forbindelse med tegningen af sin forsikring, at den begærede dækning og evt. andre lignende dækninger i Topdanmark og andre selskaber, ikke tilsammen måtte overstige 80 % af hendes bruttoindtægt ved personlig arbejde.
Ved lignende dækninger forstås alle former for forsikring med løbende udbetalinger ved varigt og/eller midlertidigt tab af erhvervsevne i Topdanmark eller i andre selskaber.

J.J. har skrevet under på denne erklæring den 15. august 2005, og hun har derved tilkendegivet, at hun var indforstået med vilkårene for forsikringen.

Det fremgår af forsikringsaftalelovens § 6, at såfremt forsikringstageren har givet urigtig oplysning, er selskabet fri for ansvar, hvis det kan antages ikke at ville have tilbudt etablering af forsikringen om det rette forhold havde været oplyst.

Vi har fået oplyst, at J.J. på tegningstidspunktet havde en dækning for tab af erhvervsevne hos Farmakonomerne på 138.418,32 kr., som var oprettet den 1. april 1976. Udover denne dækning havde J.J. også en dækning for tab af erhvervsevne via sin tidligere arbejdsgiver F.. Dækningen for tab af erhvervsevne hos PFA løb dog frem til den 1. december 2005. Dækningen har ikke været bortfaldet i perioden, hvorfor J.J.s samlede dækning langt overstiger 80 % af hendes bruttoindtægt.

I J.J.s tilfælde ville vi ikke have kunne tilbyde dækning, hvis vi havde vidst, at hun allerede i forvejen havde så høj dækning ved nedsat erhvervsevne.

På baggrund af J.J.s henvendelse har vi vurderet sagen på ny. Vi har dog ikke fundet grundlag for at ændre vores afgørelse af den 26. februar 2008 og fastholder derfor, at der er afgivet urigtige oplysninger i forbindelse med forsikringens tegning, og at vi derfor har været berettigede til at slette forsikringen."

Nævnet udtaler:

Nævnet finder som ubestridt at kunne lægge til grund, at selskabet ved tegningen ikke særskilt har henledt klagerens opmærksom på den omstridte bestemmelse.

Nævnet finder det kritisabelt, at så vigtig en bestemmelse, som den her omhandlede, samt retsvirkningen af at overtræde bestemmelsen ikke er betydet klageren ved tegningen på en anderledes tydelig måde end sket. Nævnets flertal på 3 medlemmer finder, at dette alene må føre til, at selskabet er afskåret fra at påberåbe sig bestemmelsen, jf. også anbefalingerne fra Forsikring og Pension 47/97.

Nævnets mindretal på 2 medlemmer finder, at klagerens forsikring hos PFA var gældende på tegningstidspunktet for klagerens forsikring i det indklagede selskab. Mindretallet finder ligeledes, at bestemmelsen må forstås således, at kompensationen på intet tidspunkt i forsikringstiden må overstige 80 % af klagerens løn.

Da klageren allerede ved tegningen af forsikringen i Topdanmark Forsikring A/S havde tegnet forsikring, der ved invaliditet oversteg 80 % af hendes løn, finder mindretallet, at klageren ved at underskrive begæringen med teksten om, at hun ikke andetsteds havde

forsikring, der sammenlagt med den nu tegnede, kompenserede hende for mere end 80 % ved invaliditet, uagtsomt har afgivet urigtige oplysninger. Uanset den manglende tydeliggørelse af bestemmelsen finder mindretallet, at selskabet har været berettiget til at ophæve forsikringen og anvende præmiebetalingen som sket.

Afgørelsen træffes efter stemmeflertallet.

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

Selskabet, Topdanmark Forsikring A/S, skal anerkende, at det er uberettiget til at påberåbe sig, at klageren har afgivet urigtige oplysninger om sine øvrige dækninger ved tab af erhvervsevne og genoptage sagsbehandlingen.

J. Hermann